

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPVETŐ JOGOK CHARTÁJA

1999. június 3–4-i, kölni ülésén az Európai Tanács elhatározta, hogy testületet állít fel azszal a feladattal, hogy terjessze elő az Európai Unió alapvető jogok chartáját még az Európai Tanács 2000. decemberi ülését megelőzően. A „Konvenció” néven ismert testület a tagállamok állam- és kormányfőinek tizenöt személyes képviselőjéből, az Európai Bizottság egy képviselőjéből, az Európai Parlament tizenhat és a nemzeti parlamentek harminc (parlamentenként két) tagjából állt. A testület tagjai elnöküknek Roman Herzog urat, a Német Szövetségi Köztársaság volt elnökét választották, aki mellett szerkesztő bizottság (elnökség) működött, amelynek tagjai voltak: Nikula úr (Finnország), Bacelar de Vasconcelos úr (Portugália) és Braibant úr (Franciaország), alelnök, a Személyes Képviselők Csoportjának képviseletében, Vitorino biztos, a Bizottság képviseletében, Mendez de Vigo úr, alelnök, az Európai Parlamenti Tagok Csoportjának képviseletében és Gunnar Jansson úr, alelnök, a Nemzeti Parlamenti Tagok Csoportjának képviseletében.

A konvenció munkája nyilvános volt és minden jegyzőkönyvet hozzáférhetővé tettek az interneten. Meghallgatta az ombudsmant, a Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Bizottsága, a civil társadalom és a jelölt országok képviselőit. Az Európai Közösségek Bírósága és az Európa Tanács megfigyelőként vett részt a munkában.

A konvenció első ülését 1999. december 17-én tartotta. 2000. szeptember 26-án a különféle csoportok arra a megállapításra jutottak, hogy a charta tervezete jóváhagyásra kész, és 2000. október 2-án az elnök, Herzog úr, úgy vélte, hogy a chartát minden fél el tudja fogadni, ezért azt az Európai Tanácshoz továbbította, amely 2000. október 13–14-én Biarritzban megvizsgálta. Az Európai Tanács ülésének berekesztésekor Chirac elnök kijelentette: „Ma reggel az állam- és kormányfők egyhangú jóváhagyását adtuk az Európai Unió Alapvető jogok chartájának tervezetéhez. Így a charta az Európai Tanács nizzai ülésén kihirdethető, valamennyi érintett intézmény egyetértésével.”

PREAMBULUM

Európa népei mind szorosabb uniójuk létrehozása során úgy döntöttek, hogy osztoznak a közös értékekre alapított békés jövőben.

Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, szabadság, egyenlőség és szolidaritás oszthatatlan, egyetemes értékein alapul; a demokrácia elveire és a jog szabályaira támaszkodik. Az egyént állítja tevékenysége középpontjába az uniós polgárság

intézményének létrehozásával, a szabadság, a biztonság és az igazságosság térségének megteremtésével.

Az Unió hozzájárul e közös értékek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez, miközben tiszteletben tartja az európai népek kultúráinak és hagyományainak sokféleségét, a tagállamok nemzeti identitását és közhatalóságaik szervezetét nemzeti, regionális és helyi szinten; a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés előmozdítására törekszik és biztosítja a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabad áramlását és a letelepedés szabadságát.

Ennek érdekében szükséges az alapvető jogok megerősítése a társadalomban bekövetkező változások, a társadalmi haladás, a tudományos és technológiai fejlődés fényében azért, hogy e jogokat chartában teszi még nyilvánvalóbbá.

E charta, kellő figyelemmel a Közösség és az Unió jogköreire és feladataira, újlag megerősíti a szubszidiaritás elvét és különösen azokat a jogokat, amelyek a tagállamok közös alkotmányos hagyományából és nemzetközi kötelezettségeiből, az Európai Unióról szóló szerződésből, a Közösség alapító szerződéseiből, az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményből, a Közösség és az Európa Tanács által elfogadott szociális chartákból, valamint az Európai Közösségek Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogából következnek.

E jogok gyakorlása együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel.

Az Unió ezennel elismeri az alábbiakban rögzített jogokat, szabadságjogokat és elveket.

I. FEJEZET MÉLTÓSÁG

1. Cikkely Emberi méltóság

Az emberi méltóság sérthetetlen. Tiszteletben kell tartani és védelmezni kell.

2. Cikkely Jog az élethez

1. Mindenkinek joga van az élethez.
2. Senkit sem szabad halálra ítélni, sem kivégezni.

3. Cikkely

Jog a személyi sérthetlenséghez

1. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy tiszteletben tartsák testi és szellemi sérthetlenségét.

2. Az orvostudomány és a biológia területén különösen a következőket kell tiszteletben tartani:

– az érintett személy szabad és tájékozottságon alapuló döntése, a törvényben rögzített eljárásoknak megfelelően;

– az eugenikai, különösen a személyi kiválasztódást célzó gyakorlat tilalma;

– az emberi test és részei hasznoszerzési célú felhasználásának tilalma;

– emberi lények szaporítási célú klónozásának tilalma.

4. Cikkely

A kínzás, az embertelen és megalázó bánásmód és büntetés tilalma

Senkit sem szabad kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

5. Cikkely

A rabszolgaság és kényszermunka tilalma

1. Senkit sem szabad rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani.

2. Senkivel sem szabad kényszermunkát vagy kötelező munkát végeztetni.

3. Tilos emberi lényekkel kereskedni.

II. FEJEZET SZABADSÁGJOGOK

6. cikkely

Jog a szabadsághoz és a biztonsághoz

Mindenkinek joga van a személyes szabadsághoz és biztonsághoz.

7. Cikkely

A magánélet és a családi élet tiszteletben tartása

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy tiszteletben tartsák magánéletét és családi életét, otthonát és kapcsolattartását.

8. Cikkely

A személyes adatok védelme

1. Mindenkinek joga van a rá vonatkozó adatok védelméhez.

2. Az ilyen adatokat korrekt módon kell feldolgozni meghatározott célokra és az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, jogszabályban rögzített törvényes okból. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy hozzáférjen a róla gyűjtött adatokhoz, és joga van azokat kijavítani.

3. Ezeknek a szabályoknak a betartása felett független hatóság őrökdi.

9. Cikkely

Jog a házasságkötéshez és a családalapításhoz

A házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jogok gyakorlását szabályozó nemzeti jogszabályok szerint biztosítani kell.

10. Cikkely

Gondolati, lelkiismereti és vallásszabadság

1. Mindenkinek joga van a gondolati, lelkiismereti és vallásszabadsághoz. Ezek a jogok magukban foglalják a vallás és a hit változtatásának szabadságát, valamint a vallás és a hit egyénileg vagy másokkal közösségben, nyilvánosan vagy magán keretek között történő kifejezésre juttatását imádsággal, tanítással, gyakorlással vagy szertartásokkal.

2. A katonai szolgálat lelkiismereti okból történő megtagadásához való jogot az e jog gyakorlását szabályozó nemzeti jogszabályok szerint el kell ismerni.

11. Cikkely

Információs és szólásszabadság

1. Mindenkinek joga van a szólásszabadsághoz. Ez a jog magában foglalja a véleménynyilvánítás szabadságát és az információk és eszmék átvételének és átadásának szabadságát a közhatóságok beavatkozása nélkül és határoktól függetlenül.

2. Tiszteletben kell tartani a sajtószabadságot és a sajtó pluralizmusát.

12. Cikkely

Gyülekezési és egyesülési szabadság

1. Mindenkinek joga van a békés gyülekezés szabadsághoz és a bármiféle – különösen politikai, szakmai és civil – célú egyesüléshez, ami magában foglalja mindenkinek a jogát ahhoz, hogy érdekei védelmére szakmai szervezetet alapítson vagy ilyenhez csatlakozzon.

2. A politikai pártok az Unió szintjén hozzájárulnak az Unió polgárai politikai akaratának kifejezésre juttatásához.

13. Cikkely
Művészi és tudományos szabadság

A művészeteknek és a kutatásoknak mindenféle megszorításoktól menteseknek kell lenniük. Tiszteletben kell tartani a tudomány szabadságát.

14. Cikkely
Jog az oktatáshoz

1. Mindenkinek joga van az oktatáshoz és ahhoz, hogy hozzáférjen a szakmai képzéshez és továbbképzéshez.

2. Ez a jog magában foglalja az ingyenes kötelező oktatásban való részvétel lehetőségét.

3. Tiszteletben kell tartani az oktatási intézmények alapításának szabadságát a demokratikus elvek és a szülők azon jogai mellett, hogy gyermekeik számára a vallásuknak, filozófiai vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak, az e jogok és szabadságjogok gyakorlását szabályozó nemzeti jogszabályokkal összhangban.

15. Cikkely
A foglalkozás megválasztásának szabadsága és jog a munkavállaláshoz

1. Mindenkinek joga van a munkavállaláshoz és a szabadon választott vagy elfogadott foglalkozás gyakorlásához.

2. Az Unió minden polgára szabadon kereshet állást, dolgozhat, gyakorolhatja a letelepedés és a szolgáltatás-nyújtás jogát az Unió bármely tagállamában.

3. Harmadik országok azon állampolgárait, akik engedéllyel rendelkeznek ahhoz, hogy a tagállamok területén munkát végezzenek, az Unió polgáraival azonos munkafeltételek illetik meg.

16. Cikkely
A vállalkozás szabadsága

A vállalkozás szabadságát a közösségi joggal, a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban elismerik.

17. Cikkely
A tulajdonhoz való jog

1. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvényesen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, rendelkezzen vele és örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem szabad megfosztani, kivéve, ha a köz érdeke úgy kívánja, jogszabályban előírt esetekben és feltételekkel, és

az ezáltal elszenvedett veszteségeiért jó időben fizetett kárpótlás mellett. A tulajdon használatát csak törvénnyel lehet szabályozni, amennyiben az általános érdek szükségessé teszi.

2. A szellemi tulajdon védelmet élvez.

18. Cikkely
Menedékjog

A menedékjogot biztosítani kell az 1951. július 28-i genfi egyezményben és a menekültek státuszára vonatkozó 1967. január 31-i jegyzőkönyvben, valamint az Európai Közösséget alapító szerződésben foglalt szabályok kellő tiszteletben tartásával.

19. Cikkely
Védelem a kitelepítéssel, kiutasítással és kiadatással szemben

1. A kollektív kitelepítés tilos.

2. Senki sem telepíthető, utasítható vagy adható ki olyan államba, ahol súlyosan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, megkínózzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

III. FEJEZET EGYENLŐSÉG

20. Cikkely
Törvény előtti egyenlőség

A törvény előtt mindenki egyenlő.

21. Cikkely
A megkülönböztetés tilalma

1. Tilos bármiféle megkülönböztetés nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi eredet, genetikai jellegzetesség, nyelv, vallás vagy hit, politikai vagy más meggyőződés, nemzeti kisebbséghez tartozás, tulajdon, származás, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján.

2. Az Európai Közösséget alapító szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés alkalmazási körében és az említett szerződések különleges rendelkezéseinek sérelme nélkül, a nemzeti hovatartozás alapján történő bármiféle megkülönböztetés tilos.

22. Cikkely
Kulturális, vallási és nyelvi sokféleség

Az Unió tiszteletben tartja a kulturális, vallási és nyelvi sokféleséget.

23. Cikkely
Férfiak és nők egyenlősége

A férfiak és nők egyenlőségét minden területen, így a foglalkoztatás, a munkavégzés és a bérezés területén is biztosítani kell. Az egyenlőség elve nem akadályozhatja az alacsonyabb arányban képviselt nem számára különleges előnyöket biztosító rendelkezések fenntartását vagy meghozatalát.

24. Cikkely
A gyermekek jogai

1. A gyermekeknek joguk van a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A gyermekek véleményüket szabadon kifejezhetik. Véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni az őket érintő kérdések elbírálásánál.

2. Mind a közhatóságok, mind a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységeiben az elsődleges szempont a gyermekek jól felfogott érdeke kell hogy legyen.

3. Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy rendszeres személyes, közvetlen kapcsolatokat tartson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez érdekeivel ellenkezik.

25. Cikkely
Az idősek jogai

Az Unió elismeri és tiszteletben tartja az idősek jogát a méltó és önálló élethez, a társadalmi és kulturális életben való részvételhez.

26. Cikkely
A fogyatékossgal élő személyek beilleszkedése

Az Unió elismeri és tiszteletben tartja a fogyatékossgal élő személyek jogát ahhoz, hogy olyan intézkedéseket élvezzenek, amelyek célja önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük és a közöség életében való részvételük biztosítása.

IV. FEJEZET
SZOLIDARITÁS

27. Cikkely
A dolgozók joga a tájékoztatáshoz és a konzultációhoz a vállalatnál

A dolgozók és képviselőik számára a közösségi joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal össz-

hangban biztosítani kell a megfelelő szintű és kellő időben történő tájékoztatást és konzultációt.

28. Cikkely
Jog a kollektív tárgyaláshoz és cselekvéshez

A dolgozóknak és a munkaadóknak, illetőleg képvisleti szervezeteiknek a közösségi joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban joguk van kollektív szerződések megfelelő szintű megtárgyalására és megkötésére, és érdekütközés esetén kollektív cselekvésre, a sztrájkot is beleértve, érdekeik védelmében.

29. Cikkely
Jog a munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez

Mindenkinek joga van az ingyenes munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez.

30. Cikkely
Az indokolatlan elbocsátással szembeni védelem

A közösségi joggal és a nemzeti törvényekkel és gyakorlattal összhangban minden dolgozónak joga van az indokolatlan elbocsátással szembeni védelemhez.

31. Cikkely
Tisztességes és igazságos munkafeltételek

1. Minden dolgozónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

2. Minden dolgozónak joga van a munkaórák száma felső határának megsabásához, a napi és heti pihenőidőhöz és az éves fizetett szabadsághoz.

32. Cikkely
A gyermekmunka tilalma és a fiatalok munkahelyi védelme

A gyermekek foglalkoztatása tilos. A foglalkoztatás alsó korhatára nem lehet alacsonyabb, mint a tanköteles kor felső határa, azon szabályok sérelme nélkül, amelyek a fiatalok számára kedvezőbbek lehetnek, illetőleg korlátozott engedmények kivételével.

A fiatal dolgozók munkakörülményei meg kell feleljenek életkoruknak, védeni kell őket a gazdasági kizsákmányolással szemben és semmiféle munka nem sértheti biztonságukat, fizikai és szellemi egészségüket, erkölcsi és szociális fejlődésüket, és nem kerülhet összeütközésbe nevelésükkel, oktatásukkal.

33. Cikkely
Család és munka

1. A család jogi, gazdasági és szociális védelmet élvez.
2. A család és a munka összeegyeztetése érdekében mindenkinek joga van a védelemre az anyasággal összefüggő okból történő elbocsátás ellen, valamint joga van a szülési és gyermeknevelési szabadságra, ha gyermeke születik vagy gyermeket fogad örökbe.

34. Cikkely
Szociális biztonság és szociális segítség

1. Az Unió elismeri és tiszteletben tartja a közösségi jog és a nemzeti törvények és gyakorlat által lefektetett szabályokkal összhangban álló jogosultságot a szociális biztonsági juttatásokra és szociális szolgáltatásokra anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság vagy idős kor, továbbá a munkahely elvesztése esetén.

2. Mindenki, aki törvényesen tartózkodik és mozog az Európai Unión belül, jogosult a közösségi joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban álló szociális biztonsági juttatásokra és szociális előnyökre.

3. A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió a közösségi jog és a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által lefektetett szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a jogot a szociális és lakástámogatásokra a tisztességes megélhetés érdekében mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges eszközökkel.

35. Cikkely
Egészségügyi ellátás

Mindenkinek joga van a megelőző egészségügyi ellátás igénybe vételéhez, joga van továbbá az orvosi kezeléshez a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban rögzített feltételek mellett. A humán egészségvédelem magas szintjét az Unió minden politikájának és tevékenységének meghatározásakor és végrehajtásakor biztosítani kell.

36. Cikkely
Hozzáférés az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz

Az Unió elismeri és tiszteletben tartja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban foglaltak szerint, az Európai Közösséget alapító szerződéssel összhangban, az Unió szociális és területi kohéziójának előmozdítása érdekében.

37. Cikkely
Környezetvédelem

A magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az Unió politikájába és megvalósulását a fenntartható fejlődés elvével összhangban kell biztosítani.

38. Cikkely
Fogyasztóvédelem

Az Unió politikái biztosítják a fogyasztóvédelem magas szintjét.

V. FEJEZET
ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK

39. Cikkely
Szavazati és jelöltként indulási jog az európai parlamenti választásokon

1. Az Unió minden polgárának joga van, hogy szavazzon és jelöltként induljon az európai parlamenti választásokon abban a tagállamban, ahol lakik, ugyanolyan feltételek mellett, mint az illető állam saját állampolgárai.

2. Az Európai Parlament tagjainak megválasztása közvetlen, általános szavazati joggal, szabad és titkos szavazással történik.

40. Cikkely
Szavazati és jelöltként indulási jog a helyhatósági választásokon

Az Unió minden polgárának joga van ahhoz, hogy szavazzon és jelöltként induljon a helyhatósági választásokon abban az államban, amelyben lakik, ugyanolyan feltételek mellett, mint az illető állam saját állampolgárai.

41. Cikkely
Jog a megfelelő ügyintézéshez

1. Minden személynek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei és testületei részrehajlás nélkül, korrekt módon és ésszerű időn belül intézzék.

2. Ez a jog magában foglalja:
– minden személy jogát ahhoz, hogy az őt negatíván érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák;

– minden személy jogát ahhoz, hogy betekintsen a személyére vonatkozó nyilvántartásba, a bizalmas kezeléshez, illetőleg a szakmai és üzleti titokhoz fűződő jogos érdekek tiszteletben tartása mellett;

– az igazgatási szervek azon kötelezettségét, hogy döntéseiket megindokolják.

3. Minden személynek joga van ahhoz, hogy a Közösség jóvátegye az intézményei és tisztviselői által kötelességük teljesítése során neki okozott károkat, a tagállamok törvényeibe foglalt közös általános elvek alapján.

4. Minden személy írásban, a szerződés bármelyik nyelvén fordulhat az Unió intézményeihez és ugyan-ezen a nyelven kell választ kapnia.

42. Cikkely

Az iratokhoz való hozzáférés joga

Az Unió minden polgárának és minden, valamely tagállamban letelepedett, illetőleg ott bejegyzett irodával rendelkező, természetes vagy jogi személy jogosult arra, hogy hozzáférjen az Európai Parlament, Tanács és Bizottság irataihoz.

43. Cikkely

Ombudsman

Az Unió minden polgárának és minden, valamely tagállamban letelepedett, illetőleg ott bejegyzett irodával rendelkező, természetes vagy jogi személynek joga van az Unió ombudsmanjához fordulni a közösségi intézmények és testületek – kivéve a bírói szerepében eljáró bíróság és elsőfokú bíróság – tevékenységében előforduló rossz ügykezelés esetén.

44. Cikkely

Jog a petícióhoz

Az Unió minden polgárának és minden, valamely tagállamban letelepedett, illetőleg ott bejegyzett irodával rendelkező, természetes vagy jogi személynek joga van petícióval fordulni az Európai Parlamenthez.

45. Cikkely

Mozgási és letelepedési szabadság

1. Az Unió minden polgárának joga van a szabad mozgáshoz és letelepedéshez a tagállamok területén.

2. Az Európai Közösséget alapító szerződés értelmében a mozgási és letelepedési szabadság a tagállamok területén törvényesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak is biztosítható.

46. Cikkely

Diplomáciai és konzuli védelem

Az Unió minden polgára, aki olyan harmadik országban tartózkodik, ahol saját tagállama nem rendelke-

zik képvislettel, bármely más tagállam ottani diplomáciai vagy konzuli hatóságai részéről ugyanolyan feltételek mellett jogosult védelemre, mint az illető tagállam saját állampolgárai.

VI. FEJEZET IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

47. Cikkely

Jog a hatékony jogorvoslathoz és a korrekt bírósági eljáráshoz

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogai és szabadságjogai sérülnek, joga van a hatékony jogorvoslathoz a bíróság előtt a jelen cikkelyben rögzített feltételek mellett.

Mindenkinek joga van a korrekt, nyilvános meghallgatáshoz ésszerű időn belül, független és pártatlan, a törvény által előzetesen létrehozott bíróság előtt. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

Jogi segítséget kell nyújtani azoknak, akik olyannyira nem rendelkeznek elegendő forrásokkal, hogy az igazságszolgáltatás tényleges igénybevételéhez szükségük van erre a segítségre.

48. Cikkely

Az ártatlanság vétele és jog a védelemhez

1. Mindenkit, aki ellen vádat emelnek, ártatlannak kell tekinteni mindaddig, amíg bűnössége a törvény szerint bizonyítást nem nyer.

2. Minden vádlott számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.

49. Cikkely

A bűncselekmények és büntetések érvényességének és arányosságának elvei

1. Senki sem tekinthető bűnösnek valamely bűncselekményért olyan cselekmény vagy mulasztás miatt, amely az elkövetés idején a nemzeti, illetőleg a nemzetközi jog értelmében nem minősült bűncselekménynek. Nem szabható ki súlyosabb büntetés annál, mint amely a bűncselekmény elkövetésekor hatályban volt. Ha valamely bűncselekmény elkövetése után a törvény a büntetést enyhíti, akkor az enyhébb büntetést kell alkalmazni.

2. Ez a cikkely nem zárja ki senkinek a bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetés időpontjában bűncselekménynek minősült a nemzetek közössége által elfogadott általános elvek szerint.

3. A büntetések súlyossága nem lehet a bűncselekményhez mérten aránytalan.

50. Cikkely

*Jog ahhoz, hogy senkit se lehessen kétszer büntetni
vagy kétszer ugyanazon bűncselekményért
eljárást indítani*

Senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvény értelmében egyszer már jogerősen felmentették vagy elítélték.

VII. FEJEZET
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

51. Cikkely

Hatály

1. E charta rendelkezései az Unió intézményeire és testületeire vonatkoznak – kellő tekintettel a szubsidiaritás elvére –, valamint a tagállamokra, azon esetekben, amikor az Unió jogát alkalmazzák. Ezért ezek saját hatáskörükben tiszteletben tartják a benne foglalt jogokat és elveket, és előmozdítják azok alkalmazását.

2. Ez a charta nem hoz létre új hatásköröket, sem feladatokat sem a Közösség, sem az Unió számára, és nem módosítja a szerződésben meghatározott hatásköröket és feladatokat.

52. Cikkely

A garantált jogok köre

1. A jelen chartában elismert jogok és szabadságjogok gyakorlásának bármiféle korlátozását csak törvény rendelheti el, amelynek tiszteletben kell tartania a jogok és szabadságjogok lényegét. Az arányosság elvének értelmében korlátozásokra csak abban az esetben kerülhet sor, ha azokra szükség van, és kifejezetten az Unió által elfogadott általános érdekeket és mások jogainak és szabadságjogainak védelmét célozzák.

2. A charta által elismert és a Közösség alapító szerződésin, illetőleg az Európai Unióról szóló szerződésen alapuló jogok gyakorlása csak az e szerződésekben meg-

határozott feltételek és korlátozások mellett történhet.

3. Amennyiben jelen charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak felelnek meg, akkor ezeknek a jogoknak a tartalma és hatóköre azonos azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem gátolja azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet szolgáltatson.

53. Cikkely

A védelem szintje

Jelen chartát nem szabad úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti az Unió joga, a nemzetközi jog, az Unió, a Közösség, illetőleg az összes tagállam által elfogadott szerződésekben, köztük az Emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmének európai egyezményében és a tagállamok alkotmányjaiban saját alkalmazási területükre elfogadott jogokat.

54. Cikkely

A jogokkal való visszaélés tilalma

Ezt a chartát nem szabad úgy értelmezni, mint amely feljogosít bármely olyan tevékenységre vagy bármely olyan cselekmény végrehajtására, amely a jelen chartában elismert bármely jog vagy szabadságjog semmissé tételére vagy a chartában foglalt korlátozásának kiterjesztésére irányul.

A fordítást a TRADIX Kft. készítette a Szociális és Családügyi Minisztérium EU-keretének terhére. A fordítást szakmai szempontból ellenőrizte Könczei György. A fordítás alapjául szolgáló, mindmáig rendelkezésre álló eredeti, az Európai Unió hivatalos nyelvein íródott szövegek még ma is a „Tervezet” meghatározással kezdődnek. (Az angol változatban „Draft”). Az EU honlapján – <http://db.consilium.eu.int> – is ez áll. Ennek valószínűsíthető oka az, hogy még nem született döntés a charta státuszáról, azaz arról, hogy az alapszerződés részévé válik-e, vagy politikai deklaráció lesz. Mindez azonban nem változtat azon a tényen, hogy éppen ez a szövegvariáns került elfogadásra az Európai Tanács nizzai értekezletének első napján, 2000. december 7-én (K. Gy.).